

Öğretmenlerin Kılık Kıyafetleri Üzerine

– KARAM-41 · 26 Eylül 2021

Öğretmen Okulu'nda okurken her davranışımız ve giyim kuşamımız mercek altındaydı. Bir ara saçım birazcık uzamıştı. Dersteyken öğretmenimiz ensemi tutarak, “yarın öğretmen olacaksın şu saçının haline bak, neredeyse örülecek” diyerek uyarıyordu. Öğle arasında soluğu okul berberinin yanında yerinde aldım. Üç numaraya yakın şekilde kısalttı. Berbere gittiğimizde tarife gerek yoktu zaten. O, öğrenci tıraşının nasıl olacağını çok iyi bilirdi.

Giyim kuşamımız da itinalıydı. Okulun devasa bir ütü hanesi vardı. Ütüsüz giyimle boyasız ayakkabı ile gezemezsiniz. Hele bir üst sınıf öğrencisinin yanından geçerken selam vermezseniz, ya da eliniz cebinizdeyse tokadı yerdiniz.

Anlayacağınız tüm hayatımız “iyi, örnek bir öğretmen olabilme” üzerine kuruluydu. Diyeceksiniz ki kılık kıyafetle mi? Hayır, bilgi ve beceride, davranışlarda, kişilik kazanmakta, sevgi ve saygıda da bu gayret ve itina vardı.

O yüzden en ufak bir ihmalimiz, mutlaka birileri tarafından uyarılırdı. Üçüncü sınıftayken İzmirli bir arkadaşımız yaz tatili dönüşü, “İspanyol paça” bir pantolonla gelmişti okula. O’nu hayranlıkla, imrenerek izlememiz bir gün sürmüştü. Derste bir öğretmenimiz bunu fark etti. “Bir daha böyle görünürsen valizini toplarsın. Ya paçasını düzelt ya da bir daha giyme” diye sert şekilde uyardı. İspanyol paçayı bir daha göremedik.

Diyeceğim, altı yıl yatılı öğretmen okulunda, her anımız denetlenerek okuduk. Her halimizle “örnek öğretmen” olmaya gayret ettik. İlkten yadırgadığımız kuralların zamanla temsilcisi olduk. Benimsedik ve içselleştirdik.

Son sınıfta diplomalarımızı alırken okul müdürümüz de uzun ve anlamlı bir nasihat konuşması yapmıştı. Örneğin; “köy çeşmesine kendiniz su almaya gitmeyin. Hatta duruma göre köyde fazla fiyakalı ve süslü elbiselerle gezmeyin. Yanlış anlaşılırsınız, köy gençleri ile aranız açılır” vb. gibilerden ilginç örnekler vermişti.

Anlattığım 1972 li yıllardı. O yıllarda geçerli olan birçok tutum ve davranış zamanla değişti doğal olarak. Fakat öğretmenlik mesleğini yıllarca değerli kılan şeylerden biri de; “öğretmenlerin giyim kuşamındaki tertip, düzen, sadelik ve şıklık” olmuştur belki de. Bizim insanımız hala giyim kuşama farklı ve daha bir değer verir ve önemser.

Bu yüzden yıllarca öğretmenlerimiz çevresinin insanlarına, velilere ve biricik öğrencilerine, hep imrenilecek özende imaj sergilemiştir. Belki kılık kıyafet mevzuatının kimi sıkıcı yönleri de zaman zaman can sıkmıştır. Örneğin, saç uzunluğunun gömlek yakasını geçemeyeceği, bıyıkların ölçütleri vb. gibi detaylar.

Ancak öğretmenlerimiz, özellikle de; “Köy Enstitüsü” ve “Öğretmen Okulu” öğretmenleri okuldan aldıkları kaliteli eğitim ve büyük bir sorumlulukla, “mesleklerinin saygınlığını” arzuyla, azimle, titizlikle yerine getirmişler, aranan, özlenen eğitimciler olmuşlardır..

Şimdilerde bazı öğretmen sendikalarının aldığı karar mucibince, okullarda uzun süredir “kılık kıyafet

yönetmeliği” kurallarına uyulmamaktadır. Öğretmenler bu uygulamadan memnun gözüküyor. Ancak getiri ve götürülerinin de incelenmesi gerekir.

Sendikaların elbette ki haklı ve yerinde talepleri olacaktır. Yönetimin bu talepleri dikkate alması, yerinde ve güzel bir düşüncedir. Ancak sendikaların, öğretmenlerin; “rahatsız oldukları hususları bizzat bildirerek, mevzuatta uzlaşa ile bir düzenleme yapılması daha isabetli olurdu.”

Oysa şu anda kılık kıyafet yönetmeliği tamamen devre dışı bırakılmıştır. Herkes kendi zevkine ve tercihine göre giyinmektedir. Yarın bir yönetici bir öğretmene “mevzuata uymayan kıyafetinden ötürü” ceza verirse, Bakanlığın tavrı kimden yana olacaktır?

Hangi konuda olursa olsun; “dayanaksız ve sonsuz bir özgürlük” zamanla sıkıntı olur ve başka sorunlar doğurur. Sınırları belli olmayan bir uygulama her zaman sıkıntılıdır. Umarım bu uygulama can sıkıcı olaylara sebep olmaz. Az da olsa birileri tahriklere sebep olan aşırı uç giyim kuşamı ile bu serbestliği suiistimal etmez.

Sevgili öğrencilerimize, her okul idaresinin, forma giyme kuralı koyduğu bir ortamda, acaba öğretmenlerimiz, okul yönetimi, kendi okullarında öğrencilerine yönelik olarak; “Bizim giyim kuşamımızdan memnun musunuz? Bizi nasıl görmek istersiniz?” Diye bir anket uyguladılar mı?

Diyeceğim o ki, değerli öğretmenlerimiz; velilerinin, sevgili öğrencilerinin çevrenin ve toplumun değer yargılarını, beklentilerini, duygu ve düşüncelerini görmezden gelmemelidir. Çünkü öğretmenin giyim kuşamındaki tercihi öğrencilerini de ilgilendirmektedir diye düşünmekteyim.

Zira bazı öğretmenlerin “aykırı ve aşırı giyim kuşam tercihlerinden” rahatsız olan öğrenci, veli ve eğitim çevreleri var. Bu husus önemsenmeli ve göz ardı edilmemelidir. Burada somut örnekler vererek konuyu özelleştirip şahısları incitmek istemem. Konu şahıslar değil, öğretmenlik mesleğidir.

Özgürlükler çok önemlidir elbette. Öğrencilerimizin sevgisini, saygısını ve beğenisini kazanmak da bir o kadar önemlidir. Şurası da kaçınılmaz bir gerçek ki, “şıklık ve zarafet” saygınlığın da ön koşuludur.

Yürürlükte olduğu halde uyulmayan bir mevzuat vardır. Bir zamanlar Yalova’da kıyafetinden ötürü Serkan öğretmenimize reva görülen çirkin muamele hayatına mal olmuştu. Yasal dayanağı olmayan bu kılık kıyafet serbestliğine, bir makam sahibi yine can sıkıcı müdahalelerde bulunup, öğretmenlerimizi üzebilir.

Yapılması gereken, bu uygulamanın uzlaşa ile bir an önce mevzuata bağlanmasıdır. O zaman kimse de bir sürprizle karşılaşmaz.

Sevgiyle kalın.

Seyfettin KARAMIZRAK